

[Foged.]

man nu tænker på de økonomiske forhold, hvorunder landbruget måtte arbejde i fjor specielt, så er det ikke noget, der er landbruget uvedkommende, at der er opstået en foderstofregning, altså en løs gæld, og en fast gæld vil i så tilfælde være en naturlig omprioritering vedrørende den pågældende landbrugsejendom. Låntager nr. 3 har gerne villet have omprioritering, fordi han ønsker at købe traktor og kvæg — det er vel også ejendommen vedrørende. For låntager nr. 4's vedkommende skulle pengene anvendes til ejendommens almindelige drift, og det samme gjaldt låntager nr. 6. Ved låntager nr. 8 drejede det sig om køb af en traktor, og lad mig for en fuldstændigheds skyld sige, at det blev oplyst for udvalget, at låntager nr. 8 havde søgt om 2 tilbagegykninger; ved nøjere prøvelse blev det imidlertid oplyst over for os, at han kun havde søgt om 1 tilbagegykning.

Vi kan efter disse oplysninger slå fast over for fremtidige låntagere, at såfremt de inden for de første 15 år agter at ændre deres gældsforhold ved køb af traktor — og det gælder også andre maskiner — samt køb af besætning eller ved betaling af gæld for kunstgødning, kraftfoder o. lign., så vil — om ikke et lån blive opsagt, så dog omprioritering blive afslået. Der er næppe mange landmænd, der i de første 15 år undgår at komme i sådanne situationer. Forholdene er jo i almindelighed således i landbruget, at der sker store lån og senere med års mellemrum optagelse af nye lån til brug ved erhvervelse af større nye goder, til fremme af produktionen eller, hvis der har været dårlige perioder, til betaling af løs gæld. Det er en ganske almindelig foreteelse i et hvilket som helst erhverv, ikke alene i landbruget.

Hvis man tra finansministeriets side ikke kan erkende dette, så har loven, der skulle være en støtte til fremme af produktionen, ændret sig til at være en lov til permanent hindring af nye fremskridt for de pågældende låntagere.

Venstre har ikke nogen særlig tro på, at loven, således som den nu foreslås udformet, vil få særlig betydning, hvis ikke der i den indsættes et fast kriterium for lånenes behandling ved ejendomssalg og ved omprioritering. Når vi alligevel gør så meget ud af

problemet, skyldes det, at godt og vel 20 000 låntagere allerede er inde under disse forhold og altså skal leve under dem i endnu ca. 15 år. Der skal opretholdes en administration, for os at se til liden nytte — for ikke at sige det endnu stærkere.

Jeg kan videre tilføje, at da udvalget på et senere tidspunkt udbad sig oplysninger om de økonomiske forhold i de tilfælde, hvor der var givet afslag, viste det sig, at i intet af de 12 tilfælde, der er nævnt over for udvalget, var lånene placeret uden for panteværdien. Ja, i et enkelt tilfælde havde ansøgeren endog bedt om tilladelse til at lade lånet placere bedre end tidligere, men det blev afslået. Jeg ved ikke, om den højtærede landbrugsminister, efter at disse ganske præcise oplysninger er givet i udvalget, vil give os medhold i, at administrationen absolut ikke er lempelig. I en del af de oplyste tilfælde havde finansministeriet ingen oplysninger om vedkommendes formueforhold og heller ikke søgt at få sådanne. Man kan heraf skønne, at finansministeriet ikke — som oplyst i svaret — tager særligt hensyn til ansøgningerne, heller ikke når de er inden for panteværdien.

Jeg har for øvrigt en ny sag her, den er ganske interessant. Ansøgeren har opdyrket hede — det kan da ikke være ejendommen uvedkommende — og lånegrænsen ligger på 100 000 kr., medens gælden kun er 65 000 kr. Men til trods for at landbrugsministeren ved første behandling stod her i tinget og sagde, at der ville ske en lempelig behandling, har finansministeriet pr. 20. april givet afslag på omprioritering. Det drejer sig altså her om en hededyrker, som har — skal vi sige — udvidet Danmarks landbrugsareal, og alligevel kan han ikke få sine lån omplaceret, selv om de kun ligger en lille smule over ejendommens panteværdi.

De svar, udvalget har fået, er ikke misvisende, men de virker vildledende, hvilket er beklageligt. Når folketinget skal stå til ansvar for lovene over for befolkningen, må grundlaget for lovgivningen være fyldestgørende oplysninger i udvalgene; i modsat fald reduceres folketinget til et ekspeditionskontor for administrationen, og det kan næppe være meningen.

Vi skal om ca. 1 time i dette høje ting